

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1325

Vragen van de leden **Sneller** en **Dekker-Abdulaziz** (beiden D66) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het artikel «Hoe Thierry Baudet de winst opstrijkt van een uitgeverij die met overheidssubsidie is opgezet»* (ingezonden 9 november 2022).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 23 januari 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 918.

Vraag 1

Bent u bekend met het stuk «Hoe Thierry Baudet de winst opstrijkt van een uitgeverij die met overheidssubsidie is opgezet»¹?

Antwoord 1

Ja

Vraag 2 en 3

Klopt het dat de politieke partij Forum voor Democratie, via Forum voor Democratie BV, in 2020 een uitgeverij onder de handelsnaam «Amsterdam Books» heeft opgericht?

Wat is uw mening op het gegeven dat een BV onderdeel kan zijn van de structuur van een politieke partij?

Antwoord 2 en 3

Politieke partijen zijn verenigingen en daarmee gebonden aan alle wetten die voor verenigingen en andere rechtspersonen gelden. Op politieke partijen met een zetel in de Eerste- en/of Tweede Kamer is daarnaast Wet financiering politieke partijen (Wfpp) van toepassing. De Wfpp bepaalt in artikel 5 dat, indien een rechtspersoon uitsluitend of in hoofdzaak erop is gericht stelselmatig of structureel ten bate van een politieke partij activiteiten of werkzaamheden te verrichten en de partij daar kennelijk voordeel bij heeft, de partij deze rechtspersoon als neveninstelling moet aanwijzen. Neveninstellingen zijn, net als de politieke partij, verplicht een door de accountant gecontroleerd overzicht van giften en schulden aan te leveren. De Wfpp stelt geen nadere

¹ Piet Lekkerkerk, «Hoe het FVD overheidssubsidie naar Baudet doorsluis», 21 oktober 2022, Hoe het FVD overheidssubsidie naar Baudet doorsluis (pietlekkerkerk.blogspot.com).

regels aan de interne organisatie of structuur van een politieke partij of haar neveninstelling.

Forum voor democratie heeft in dat kader de rechtspersoon Forum voor Democratie B.V. aangewezen als neveninstelling. Uit openbare informatie van de Kamer van Koophandel blijkt dat de neveninstelling Forum voor Democratie B.V. tussen 18 maart 2020 en 1 januari 2022 de handelsnaam Amsterdam Books droeg.

Vraag 4

Klopt het dat dezelfde uitgeverij momenteel in naam wordt beheerd door «Amsterdam Media Group BV», een bedrijf dat in handen is van (oud-)FVD-bestuurders en politici, zoals ook valt op te maken uit de rapportage van het College van onderzoek integriteit Tweede Kamer?

Antwoord 4

Uit openbare informatie van de Kamer van Koophandel, die ook terugkomt in de rapportage van het College van onderzoek integriteit Tweede Kamer, blijkt dat Amsterdam Media Group B.V. op 4 november 2021 is opgericht door verschillende natuurlijke personen, waaronder Kamerleden van Forum voor Democratie. Ook blijkt dat Amsterdam Media Group B.V. op dit moment de handelsnaam Amsterdam Books hanteert. De rechtspersoon Forum voor Democratie B.V. gebruikt deze handelsnaam niet meer. Op dit moment is Amsterdam Media Group B.V. niet aangemerkt als neveninstelling van Forum voor Democratie.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het oprichten van een BV als onderdeel van een politieke partij, waarbij het bestuur van die BV overlapt met het partijbestuur aangezien de partijbestuursleden als privépersonen onderdelen van de BV van de partij overdragen, meer dan de schijn van belangenverstremgeling wekt en in strijd is met de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) en de Wet schadeloosstelling als de politici deze nevenfuncties en neveninkomsten niet melden?

Antwoord 5

Op grond van de Wfpp ben ik als Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties belast met het toezicht op de naleving van de voorschriften van de Wfpp. De Wfpp stelt echter geen regels over de interne organisatie of structuur van een politieke partij, met uitzondering van de verplichtingen voor het aanwijzen van neveninstellingen en een ledeneis voor zover een politieke partij voor subsidie in aanmerking wil komen. Daarnaast stelt de Wfpp geen regels over de eventuele nevenactiviteiten van politici of bestuurders van politieke partijen. De reden daarvoor is dat de Wfpp zich uitsluitend richt op de financiering van politieke partijen. Het overige handelen van een politieke partij is een aangelegenheid van het Burgerlijk Wetboek.

In de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer is in artikel 5 bepaald dat Kamerleden hun nevenfuncties en de inkomsten uit hun nevenfuncties openbaar maken door het ter inzage leggen van een opgave bij de griffier van de Tweede Kamer. In artikel 4 van deze wet wordt tevens bepaald dat dat zo spoedig mogelijk na afloop van het kalenderjaar het Kamerlid aan de inspecteur van de Belastingdienst:

- a. een opgave verstrekt van de neveninkomsten welke hij over dat kalenderjaar of over een gedeelte daarvan heeft genoten, of
- b. een verklaring dat hij geen neveninkomsten heeft genoten of niet meer dan 14% van de schadeloosstelling op jaarbasis aan neveninkomsten heeft genoten over dat jaar of
- c. een verklaring dat een opgave van neveninkomsten achterwege zal blijven.

Indien de inspecteur van de Belastingdienst constateert dat er sprake is van te verrekenen neveninkomsten, vordert de griffier het teveel aan ontvangen schadeloosstelling terug van het Kamerlid. In het geval dat is gemeld dat een opgave achterwege zal blijven of het Kamerlid binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar geen opgave of verklaring heeft ingezonden, stelt de griffier, conform Artikel 4 zesde lid van de Wet schadeloosstelling leden

Tweede Kamer, de schadeloosstelling over het afgelopen jaar vast op 65% van de schadeloosstelling op jaarbasis.

Ook in het Reglement van Orde van de Tweede Kamer is in artikel 15.19 bepaald dat leden van de Tweede Kamer nevenactiviteiten en inkomsten uit die nevenactiviteiten vermelden in het register nevenactiviteiten en belangen. Handhaving door de Kamer zelf is mogelijk op grond van de Gedragscode leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Regeling handhaving en toezicht Gedragscode leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vraag 6

Deelt u de mening dat FVD financiële jaarverslagen van Amsterdam Media Group BV moet openbaren omdat deze BV wel degelijk gelieerd is aan de partij en dat de Wet financiering politieke partijen de partij verplicht om dit te openbaren?

Antwoord 6

De vraag veronderstelt dat neveninstellingen van een politieke partij wettelijk verplicht zijn een financieel jaarverslag openbaar te maken. Dit is echter incorrect. Indien een rechtspersoon door een politieke partij is aangewezen als neveninstelling, dan is deze rechtspersoon volgens de Wfpp verplicht jaarlijks een door een onafhankelijke accountant goedgekeurd overzicht van giften en schulden aan te leveren bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Alleen voor neveninstellingen die vanuit de Wfpp subsidie ontvangen, geldt dat zij een door een onafhankelijke accountant goedgekeurd financieel verslag en een activiteitenverslag dienen aan te leveren².

Een relatie tussen de politieke partij Forum voor Democratie en de rechtspersoon Amsterdam Media Group B.V. kan in de Wfpp dus ook niet leiden tot een verplichting een financieel jaarverslag openbaar te maken. Dit neemt niet weg dat in Nederland geldt dat elke B.V. verplicht is jaarlijks een jaarrekening aan te leveren bij de Kamer van Koophandel.

Vraag 7, 8 en 9

Klopt het dat hiermee niet valt uit te sluiten dat de uitgeverij Amsterdam Books is opgericht met geld dat Forum voor Democratie heeft ontvangen als subsidie onder de Wet financiering politieke partijen (Wfpp)?

In hoeverre is hier sprake van een onrechtmatige besteding van overheids-subsidie?

Bent u bereid om dit nader te onderzoeken en eventueel subsidie stop te zetten en/of terug te draaien als blijkt dat deze via de uitgeverij bij individuele FVD-politici en bestuurders terecht komt?

Antwoord 7, 8 en 9

In de Wfpp staat dat de subsidie aan politieke partijen wordt verstrekt voor uitgaven die direct samenhangen met de volgende activiteiten (Artikel 7, lid 2):

- a) politieke vormings- en scholingsactiviteiten;
- b) informatievoorziening;
- c) het onderhouden van contacten met zusterpartijen buiten Nederland en het ondersteunen van vormings- en scholingsactiviteiten ten behoeve van het kader van die partijen;
- d) politiek-wetenschappelijke activiteiten;
- e) activiteiten ter bevordering van de politieke participatie van jongeren;
- f) het werven van leden;
- g) het betrekken van niet-leden bij activiteiten van de politieke partij;
- h) werving, selectie en begeleiding van politieke ambtsdragers;
- i) activiteiten in het kader van verkiezingscampagnes.

Aangezien, zoals vermeld in het antwoord op vraag 4, Amsterdam Media Group B.V. niet is opgericht door de politieke partij Forum voor Democratie maar door verschillende natuurlijke personen, zou het oprichten van zo een B.V. niet vallen onder subsidiabele activiteiten onder de Wfpp.

² Het gaat hierbij om politieke jongerenorganisaties, wetenschappelijk instituten en instellingen voor buitenlandse activiteiten.

Politieke partijen moeten jaarlijks verantwoording afleggen over de uitgaven van hun subsidie uit de Wfpp. Deze verantwoording wordt gecontroleerd door een onafhankelijke accountant, die hierover een goedkeurende accountantsverklaring moet afgeven. Het oordeel van de accountant per politieke partij wordt, gezamenlijk met het jaarverslag, jaarlijks openbaar gemaakt op de website van de rijksoverheid.³ De ADR heeft daarnaast bij de accountants van meerdere partijen, waaronder de accountant van Forum voor Democratie, de controle op de verantwoording over het jaar 2020 gereviewd. De verslagen van deze reviews zijn op 4 oktober 2022 aan uw Kamer toegezonden.⁴ Daarnaast is op 23 december 2022 het advies van de Commissie toezicht financiën politieke partijen (Ctfpp) over het verantwoordingsjaar 2021 aan uw Kamer toegezonden.⁵ Indien op basis van het hierboven genoemde proces blijkt dat een politieke partij subsidie op onrechtmatige wijze heeft besteed, dan kan dat leiden tot het terugvorderen van de subsidie. In dergelijke gevallen zal uw Kamer hierover worden geïnformeerd.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/jaarverslagen/2022/12/23/overzichten-financiering-politieke-partijen-2021>

⁴ Kamerstuk 32 634, nr. 7

⁵ Kamerstuk 32 634, nr. 8